

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 september 2019

In uw brief (d.d. 6 juni 2019) vraagt u mij om een reactie op de brief van de heer G. R. te L. aan uw commissie. En het antwoord te versturen voor het AO Belastingdienst dd. 19 juni 2019. Deze brief was een van meerdere brieven die waren gevoegd bij het verzoek van uw commissie om in meer algemene zin een reactie te geven op een aantal recente brieven van belastingplichtigen die niet tevreden zijn over de dienstverlening van de Belastingdienst. Ik heb u 14 juni 2019 de antwoorden daarop toegezonden (Kamerstuk 35 300 IX, nr. 25). De individuele beantwoording van de vraag van de heer G. R. te L. ligt nu voor.

Naar aanleiding van vragen van leden van de CDA-fractie¹ vraagt de heer R. aandacht voor de compensatieregeling Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz). Hij geeft aan dat hij niet actief is benaderd over het bestaan van deze regeling ondanks het feit dat hij eerder bezwaar heeft gemaakt over dit onderwerp. Verder geeft de heer R. aan dat het niet gaat om 148 gevallen maar dat duizenden zelfstandigen door onbekendheid met de regeling tekort worden gedaan. De heer R. vindt daarom dat de Belastingdienst een actievere rol moet vervullen bij het opsporen van mensen die in aanmerking komen voor de regeling. Daarnaast heeft de heer R. het idee dat de inkomens dubbel worden meegeteld voor de inkomstenbelasting en premie voor de zorgverzekering.

Situatie

De heer R. heeft in augustus 2017 een verzoek gedaan om het inkomen over 2015 dat het gevolg is van de omzetting van een Bbz-lening in een bedrag om niet, buiten beschouwing te laten voor de huurtoeslag en zorgtoeslag. De Belastingdienst/Toeslagen heeft dit verzoek afgewezen omdat de wet- en regelgeving destijds geen mogelijkheid bood om dit inkomen buiten beschouwing te laten. Het bezwaar dat tegen deze beslissing is ingediend, is ongegrond verklaard. De heer R. heeft hiertegen geen beroep aangetekend.

Op 30 april 2019 heeft de heer R. opnieuw een verzoek ingediend om het betreffende inkomen buiten beschouwing te laten. Op basis van de compensatieregeling Bbz uit het Belastingplan 2019 (Kamerstuk 35 026), is de Belastingdienst/Toeslagen op 21 mei 2019 aan het verzoek tegemoetgekomen.

De compensatieregeling Bbz

Het Bbz voorziet in een tegemoetkoming voor zelfstandigen in (tijdelijke) financiële problemen. De ontvangers krijgen deze tegemoetkoming eerst in de vorm van een lening. Als zij niet de mogelijkheid hebben de lening terug te betalen, zet de gemeente deze om in een gift. Deze gift werd in de jaren 2014-2016 tot het inkomen gerekend, waardoor het recht op toeslagen lager werd. Een groep zelfstandigen moest hierdoor toeslagen terugbetalen, wat in bepaalde situaties tot betalingsnood leidde.

Op grond van de compensatieregeling Bbz kunnen de betreffende zelfstandigen tot en met 31 december 2019 over de jaren 2014-2016 een verzoek indienen bij de Belastingdienst/Toeslagen om de toeslag over deze jaren opnieuw te berekenen waarbij de gift niet meetelt bij hun inkomen.

¹ Inbreng verslag van het schriftelijk overleg van 16 mei 2019 (2019D20034)

Vanaf 2017 speelt deze problematiek niet meer omdat de gift niet langer tot het inkomen wordt gerekend. In plaats daarvan betaalt de gemeente de eindheffing over de gift.

Antwoord op Kamervragen

De brief van de heer R. is van 24 mei 2019. In mijn antwoord op de Kamervragen van 14 juni 2019², heb ik de Kamer inmiddels toegelicht op welke manieren de compensatieregeling is bekendgemaakt en waarom het aantal verzoeken om gebruik te maken van de compensatieregeling waarschijnlijk bij de verwachtingen is achtergebleven. Ik verwijs daarvoor dan ook naar dit antwoord (bijlage).

Actief benaderen

Voordat bekend werd dat er een compensatieregeling Bbz zou komen, zijn er verzoeken om het betreffende inkomen buiten beschouwing te laten bij de Belastingdienst/Toeslagen binnengekomen. De heer R. heeft ook een verzoek ingediend. De Belastingdienst/Toeslagen heeft deze verzoeken niet afzonderlijk geregistreerd omdat het op dat moment nog niet mogelijk was om dit inkomen buiten beschouwing te laten. Het is dus niet mogelijk om deze verzoekers actief te benaderen. Wel heeft de Belastingdienst/Toeslagen de verzoeken die zijn binnengekomen na de aankondiging van de compensatieregeling Bbz apart gehouden, zodat de Belastingdienst/Toeslagen deze na invoering van de regeling alsnog kon behandelen. Omdat de heer R. in 2019 opnieuw een verzoek heeft ingediend, heeft Belastingdienst/Toeslagen zijn verzoek vervolgens direct kunnen behandelen.

Dubbel meetellen inkomen

Bij de omzetting van een lening in een "bedrag om niet" in 2015 in het kader van de Bbz is geen sprake van een dubbel meetellen van het inkomen voor de inkomstenbelasting en de inkomensafhankelijke bijdrage voor de zorgverzekering. Over een lening, die een gemeente in het kader van de Bbz-regeling verstrekt, worden geen loon- of inkomstenbelasting en premie voor de zorgverzekering geheven. Wanneer de gemeente besluit om de lening om te zetten in een gift, houdt de gemeente op dat moment loonheffing in. Er wordt dus slechts eenmaal geheven.

Tot slot

De heer R. heeft een verzoek ingediend en gebruik kunnen maken van de compensatieregeling. Zoals in mijn antwoord aan de Kamer is aangegeven, zoek ik samen met het ministerie van SZW naar wegen om andere toeslaggerechtigden, die in eenzelfde situatie als de heer R. verkeren en geen verzoek hebben ingediend, te attenderen op de compensatieregeling.

Ik vertrouw erop dat ik u hiermee voldoende heb geantwoord.

De staatssecretaris van Financiën,
M. Snel

² Kamerstuk 35 000 IX, nr. 25